«КОРОҒЛУ» НАХЧЫВАНДА МӘСКӘН САЛЫР

Чаваншир, Бабәк, Короғлу, Гачаг Нәби, Гачаг Кәрәм, Сә[illegible]хан... Улу халгымызын икид әрәнләри, гәһрәман, икид оғуллары... Гәһрәманлыг тарихимизин дүнәни, бу күнү вә сабаһы... Хошбәхт талели халг гәһрәманлары, хошбәхт талели ел оғуллары вә јаддаш өмүрлүјүнә әбәди һәнк олунан милли гүрур вә ифтихарымыз. Бу әрәнләр она көрә хошбәхтдирләр ки, әсрләр кечдикчә, заман кечдикчә, нәсилләр бир-бирини әвәз етдикчә халга, вәтәнә даһа да доғмалашыр, даһа да әзиз олурлар. Она көрә хошбәхтдирләр ки, гәринәләр бир-бирини әвәз етдикчә халг, вәтән онлары — бу өлмәз гәһрәманлары дөнә-дөнә јад едир, адыны әбәдиләшдирир, шә'нинә, вәсфинә ше'рләр јазыр, маһнылар гошур, дастанлар баглајыр, кинофилмләр чәкир, пјесләр јазыр вә адына һејкәлләр учалдырлар вә бу икид әрәнләримиз өлмәзлијә говушурлар.

Талејинә белә хош гисмәт олан гәһрәманлардан бири дә јаделлиләрә гаршы амансыз мүбаризә апаран Короғлудур. Короғлу нахчыванлылар үчүн сон дәрәчә әзиздир. Она көрә ки, бу јурдда онун әбәди нишанәләри галыб, сәссорағы галыб, гәһрәманлыг сәһифәләри илә бағлы олан шүчаәтләри галыб вә бир дә Гыратын әбәди кишнәртиси галыб.

Бөјүк Совет Енсиклопедијасынын 17-чи чилдиндә белә јазылмышдыр: «XVII әсрдә Нахчыванда Короғлунун башчылығы алтында јаделли ишғалчылара вә јерли истисмарчылара гаршы кәндли һәрәкаты кениш јајылмышды...».

О вахтдан 300 илдән чох бир вахт кечмәсинә бахмајараг бүтүн Азәрбајчан халгы гоч Короғлунун адыны әзиз тутмуш, ону мәһәббәт вә севәрликлә јад етмишләр. Бу мәһәббәт, бу истәк, бу севәрлилик бу күнләрдә өзүнүн даһа бир јени ифадәсини тапмышдыр. Мухтар республиканын пајтахтында, гәдим вә улу Нахчыван шәһәриндә халг гәһрәманы Короғлуја өлкәмиздә илк дәфә олараг абидә учалдылмышдыр.

Шәһәрин јени јашајыш мәһәлләсинчыван алт трикотаж палтарлары фабрикиндә, шәһәр електротехника заводунда вә дикәр мүәссисәләрдә, колхоз тарлаларында әдәбијјат вә инчәсәнәт хадимләри илә көрүшләр вә сөһбәтләр хош тә'сир бағышламышдыр. Кәнч шаир Кәмаләддин Гәдим халг гәһрәманына һәср етдији «Чал гылынчы, гоч Короғлу!» ше'риндә өз поетик анламыны белә ифадә етмишдир:

...Чал гылынчы, гоч Короғлу!
Ат үстәсән, ат үстәјик,
Оғузлара ат үстүндә өлүм јохдур!
Чал гылынчы, гоч Короғлу!
Ишыглыға, ајдынлыға, доғмалыға
Кедән јоллар
Гылынчлардан кечиб кедир.

«Халг гәһрәманлары күнү» Короғлу мејданында Короғлунун абидәсинин ачылышы илә баша чатмышдыр.

...Абидәнин ачылышына һәлә хејли галмыш мухтар республиканын шәһәр вә кәндләриндән дәстә-дәстә адамлар Короғлу мејданына ахышырдылар. Бу бајрам тәнтәнәсинә минләрлә адам кәлмишдир. Һамынын үзүндә севинч вә шадлыг вар иди. Чәнлибелсајағы бәзәдилмиш мејданда аг өртүјүн алтында халг гәһрәманынын һејкәлинин силуети көрүнүрдү.

...Чәнкинин әзәмәтли сәдалары көнүлләри риггәтә кәтирир, бахышларда севинч ашыб-дашыр, көнүлләрдә баһардыр. Абидәнин ачылышы мүнасибәтилә митинг кечирилир. Азәрбајчан КП Нахчыван Шәһәр Комитәсинин биринчи катиби Шәмсәддин Ханбабајев митинги кириш сөзү илә ачыр вә бу абидәнин әрсәјә кәлмәсиндә бир чох мүәссисә вә тәшкилатын иштиракыны, иншаатчыларын јахындан фәдакарлығыны вә тәмәннасыз әмәјини гејд едир, кәнч рәссам вә һејкәлтәраш Һүсејнгулу Әлијевә миннәтдарлығыны билдирир.

О дејир ки, Короғлуну Нахчыван торпағы илә бағлајан бу тәлләр мөһкәм вә гырылмаздыр. Чүнки гәһрәманын силаһдашлары арасында чохлу нахчыванлы икидләр олмушдур. Бу күн Корбајчан ССР Дөвләт мүкафаты лауреаты Иман Абдуллајев, Нахчыван шәһәриндәки 10 нөмрәли мәктәбин шакирди Жалә Ахундова, шаир Әлијар Јусифли бир-биринин ардынча чыхыш едәрәк бу көзәл абидәнин јаранмасында өз әмәјини әсиркәмәјән фәһләләрә, сәнәткарлара тәшәккүрләрини билдирмиш, мухтар республикамыза көстәрдији диггәт вә гајғыја көрә Коммунист Партијасына вә Совет һөкумәтинә миннәтдарлыг һиссләрини ифадә етмишләр.

Короғлу абидәсинин ачылышына кәлмиш гонаглара сөз верилмишдир. Азәрбајчан Ашыглар Бирлијинин сәдри, республика Дөвләт мүкафаты лауреаты, шаир Һүсејн Ариф чыхышыны јени јаздығы ше'рлә гуртарды.

Азәрбајчан Јазычылар Иттифағы идарә һеј'әтинин биринчи катиби, республика Дөвләт мүкафаты лауреаты Анар митингдә чыхыш етмишдир:

— Әзиз нахчыванлылар, бу әламәтдар күн — халг гәһрәманы Короғлуја учалтдығыныз абидәнин ачылышы мүнасибәтилә сизи үрәкдән тәбрик едирәм. Короғлу тәкчә Азәрбајчана дејил, бир чох халглара мәхсусдур. Амма фәхр едирәм ки, онун илк һејкәли Нахчыванда учалды. Короғлу әзәмәти гәдим Нахчыван торпағына чох јарашыр. Бурадан «Иланлы даг» көрүнүр. Мәнә елә кәлир ки, Чәнлибел елә бурададыр. «Мә'мүнә хатун» мәгбәрәси көзүм өнүндә чанланыр. Орада Короғлу —Никар мәһәббәтини көрүрәм. Бу торпаг Мирзә Чәлил, Чавид кими оғуллар јетирән гејрәтли торпагдыр. Инди бу торпаға Короғлу гејрәти дә һопду. О, бурада әбәдиләшди. Бә Нахчыванын әбәди кешикчисинә чеврилди.

Сонра Анар белә бир абидәнин ачылышына дә'вәт олундуғу үчүн өз адындан вә гонатлар адындан Нахчыван зәһмәткешләринә, мухтар республиканын партија тәшкилатына сәмими тәшәккүрүнү билдирмишдир.

Маһны, мусиги, ше'р мејданда һөкмранлыг едир. Мејдана топлашмыш минләрлә нахчыванлы охујанлара, ојнајанлара гошулмушдур. Театрлашдырылмыш тамаша бөјүк ел шәнлијинә.

Бу театрлашдырылмыш тамашада Ч. Мәммәдгулузадә адына Нахчыван Дөвләт Мусигили Драм Театрынын актјорлары, Нахчыван Дөвләт Филармонијасынын халг чалғы аләтләри оркестри вә рәгс коллективи, Ү. Һачыбәјов адына Нахчыван шәһәр орта ихтисас мусиги мәктәбинин халг чалғы аләтләри ансамблы вә нәфәсли оркестри, В. Улјанов адына Нахчыван шәһәр пионер вә мәктәблиләр сарајынын рәгс коллективи, Илич шәһәр 2 нөмрәли орта мәктәбин хор коллективи, ашыглар ансамблы, Нахчыван шәһәр, Илич, Бабәк, Чулфа, Ордубад вә Шаһбуз рајонларынын фолклор коллективләринин миндән артыг үзвү иштирак етмишләр.

Короғлу мејданында Короғлу абидәсинин ачылышында бир нечә күн өнчә шәһәрин көркәмли јерләриндән биринә — республика сијаси маариф евинин гаршысында јенидән гурулмуш јарашыглы мејдана «Гарабағ мејданы» адынын верилмәси һәгиги мә'нада нахчыванлыларын вәтәнпәрвәрлик тәшәббүсүнүн ифадәси, онларын шәрәфли әмәјинин көзәл бәһрәси кими гәбул олунмалыдыр.

Бир аздан гәдим вә улу дијарын мүхтәлиф көрүмлү мәһәлләләриндә, хијабанларында, мејданларында икид Бабәкин, Гачаг Нәбинин, Шаһ Исмајыл Хәтаинин вә башга ел гәһрәманларынын абидәләри учалдылачагдыр. Бу севинчимизә дә аз галыб, лап аз. Јәгин ки, лап јахын вахтларда севинчлә, фәхрлә адларыны чәкдијимиз гәһрәманларын абидәләринин ачылышына топлашачаг вә гәлбән бу ишә севинәчәјик.

Минләрлә нахчыванлыларын севинчинин ифадәсини бирләшдирәрәк белә дејирик: Хош кәлмисән гәдим Нахчыван торпағына, гоч Короғлу. Гәдәмләрин уғурлу вә сајалы олсун.

Азәрбајчан КП МК бүросу үзвлүјүнә намизәд, Нахчыван Билајәт Партија Комитәсинин биринчи катиби Н. Е. Мустафајев, Азәрбајчан Јазычылар Иттифағы идарә һеј'әтинин катиби Әкрәм Әјлисли, «Азәрбајчан» журналынын баш редактору, јазычы Јусиф Сә-

республикамызда «Халг гәһрәманлары күнү» кечирилмишдир. Бу мүнасибәтлә шәһәр вә рајонларда ел шәнликләри тәшкил едилмиш, Бабәкин, Короглунун, Гачаг Нәбинин ады илә бағлы јерләр бир даһа јад едилмиш, әдәбибәдии кечәләр кечирилмишдир. Шаирләр, јазычылар, театр хадимләри, алимләр фабрик вә заводларда, колхоз вә совхозларда әмәкчиләрлә көрүшмүш, халг гәһрәманлары һаггында сөһбәтләр етмиш, онлара һәср олунан әсәрләр барәдә данышмышлар. Нахчыван алүминиум габлар заводунда, Нахмышдыр. Гој онун гәдәмләри уғурлу олсун.

Шәмсәддин Ханбабајев сүрәкли алгышлар алтында абидәнин өртүјүнү ачыр. Гыратын үстүндә әлиндә Мисри гылынч тутмуш Короғлу бүтүн әзәмәтилә мејдана топлашанларын гәлбиндә, һиссиндә, дујғусунда исти бир һәрарәт, хош бир овгат ојатмышдыр. Истедадлы рәссам вә һејкәлтәраш Һүсејнгулу Өлијевин јаратдығы 12 метрлик бу абидәнин үстүндә «Короғлу» сөзләри јазылмышдыр.

Мүһарибә вә әмәк ветераны, Азәратрлашдырылмыш тамашанын сонунда [illegible] гоч Короғлу ат үстүндә мејдана дахил олараг һамыны саламламышдыр.

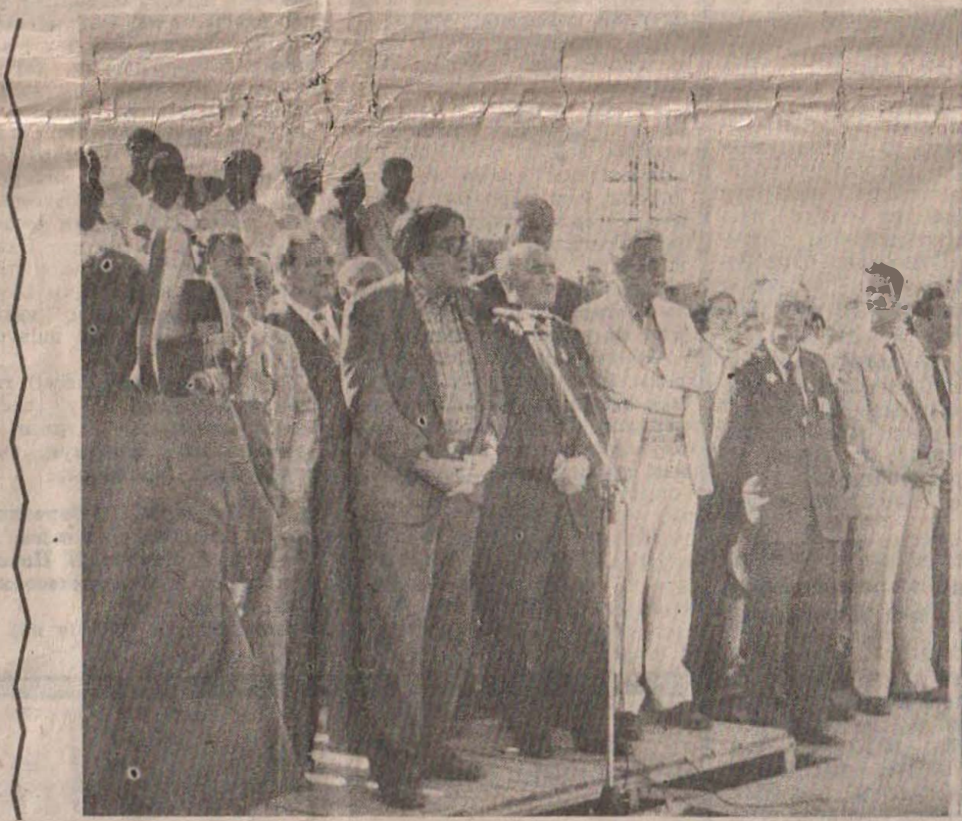

Нахчыванда Короғлу абидәсинин ачылышы.

Фото Фејруз Бағыровундур.